

Elżbieta Jaworska

"Miron Białoszewski wobec kultury elitarnej i popularnej", Stanisław Barańczak, "Literatura Ludowa" nr 2 (1972) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/45, 104

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ MARKIEWICZ Henryk: Współczesna teoria badań literackich za granicą. Antologia w trzech tomach. T. 2. Strukturalno-semiotyczne badania literackie, literaturoznawstwo porównawcze, w kręgu psychologii głębi i mitologii. Oprac.. Kraków 1972 WL, s. 422, nlb. 1, zł 70.-

Tom zawiera szesnaście rozpraw teoretycznoliterackich, sgrupowanych w trzech działach. Pierwsza grupa - prace o ukierunkowaniu strukturalno-semiotycznym - reprezentowana jest przez rozprawy Jakobsona, Lotmana, Barthesa i in.; druga - obejmująca badania komparatystyczne - przynosi m.in. teksty Auerbacha, Curtiusa, Welleka; w trzeciej - związanej z poszukiwaniami teoretycznoliterackimi, rozwijającymi się w kręgu psychologii głębi Freuda i Junga oraz koncepcjami współczesnej mitologii, znajdują się szkice Frye'a, Fiedlera, Bachelarda i in.

KP/45/1

M.G.

/I/ BARAŃCZAK Stanisław: Miron Białoszewski wobec kultury elitarnej i popularnej. "Literatura Ludowa" R. 16: 1972 nr 2 s. 3-30.

Fragm. większej całości pt. "Język poetycki Mirona Białoszewskiego". Punktem wyjścia jest stwierdzenie, iż w twórczości poety toczy się walka pomiędzy trzema przeciwstawnymi typami mowy: językiem pisanym a mówionym, dorosłych - a dzieci, oraz literackim - a potocznym. Przedmiotem szczególnych rozważań czyni autor ostatnią opozycję, ujmując ją w kategoriach sacrum i profanum. Dostrzega on u poety stosunek generalnie negatywny do konwencji literackich, co przejawia się w ironicznej krytyce takich atrybutów poezji, jak rym, podział na wersy i rodzaje literackie. Krytyka ta nie oznacza jednak jednoznacznego wyboru kultury przeciwstawnej, tzn. popularnej. Bohater liryczny Białoszewskiego nie utożsamia się bowiem ani ze światem kultury "wysokiej" - ze względu na jej "nieautentyczność", ani ze światem kultury "niskiej" - ze względu na jej prymitywizm.

KP/45/2

El.J.